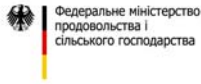

Підтримку надає:

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

Випуск 03/2019

При Національній асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України»

ОГЛЯД АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Зміст

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у лютому 2019р.

- Ефективне регулювання фітосанітарної експертизи
- Удосконалення правил надання інформації про харчові продукти
- Продовження мораторію на продаж сільськогосподарських земель
- Звільнення першого заступника Міністра аграрної політики та продовольства України
- Призначення т.в.о. Міністра аграрної політики та продовольства України

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у лютому 2019р.

- Альтернативи щодо мораторію на продаж сільськогосподарських земель
- Регулювання хутового виробництва
- Обмеження державної підтримки «в одні руки»
- Відновлення відшкодування ПДВ фермерам при експорті олійних
- Підтримка розвитку бджільництва в Україні
- Збільшення фінансування вітчизняної науки

Лісове господарство

- Правове врегулювання ринку необробленої деревини

За підтримки

Героїв Оборони 10, оф.10, 03680 Київ

info@apd-ukraine.de

www.apd-ukraine.de

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у лютому 2019 року

Ефективне регулювання фітосанітарної експертизи

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання проведення деяких фітосанітарних процедур» № 2501-VIII від 10.07.2018. Закон вводить в дію 02.02.2019.

Серед основних положень Закону:

- врегулювання проведення фітосанітарної експертизи та повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи;
- визначення процедури уповноваження лабораторій (у т.ч. приватної форми власності) на здійснення фітосанітарної експертизи. Зокрема, уповноваженою може бути акредитована лабораторія, яка не порушувала протягом останніх шести місяців вимог нормативно-правових актів та стандартів ISO / IEC 17025, ДСТУ ISO 17025 або інших стандартів, якими їх замінили;
- допуск приватних лабораторій до проведення фітосанітарної експертизи, але виключно для цілей експорту;
- введення нових термінів («арбітражний зразок», «віїмка», «візуальна перевірка» тощо);
- створення Реєстру уповноважених фітосанітарних лабораторій, відомості якого є загальнодоступними;
- визначення строку дії на території України фітосанітарного сертифіката – 14 днів з дня видачі;
- урахування фітосанітарних вимог країни-імпортера при видачі фітосанітарного сертифіката на експорт та реекспорт;
- запровадження адміністративної відповідальності посадових осіб фітосанітарних лабораторій за неналежне дотримання законодавства про карантин рослин під час проведення фітосанітарної експертизи.

Удосконалення правил надання інформації про харчові продукти

Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» № 2639-VIII від 06.12.2018. Закон підписано 04.02.2019 Президентом

том України та набирає чинності 07.02.2019. Закон вводить в дію 06.08.2019.

Закон розроблений у рамках гармонізації законодавства України із законодавством Європейського Союзу та виконання зобов'язань України в сфері санітарних та фітосанітарних заходів.

Законом встановлюються:

- правові та організаційні засади надання споживачам інформації про харчові продукти;
- загальні принципи та вимоги щодо надання споживачеві інформації про харчові продукти.

Маркування харчових продуктах обов'язково має містити:

- назву харчового продукту,
- перелік інгредієнтів, в т.ч. тих, які викликають алергічні реакції,
- кількість харчового продукту,
- мінімальний термін придатності,
- особливі умови зберігання та використання,
- найменування та місцезнаходження відповідального оператора ринку чи імпортера,
- країну або місце походження,
- інструкцію з використання (за необхідності),
- для напоїв із вмістом спирту етилового понад 1,2 % об'ємних одиниць – фактичний вміст спирту у напої,
- інформацію про поживну цінність,
- інформацію про наявність ГМО, якщо їхня частка перевищує 0,9% в будь-якому інгредієнті харчового продукту. Такий продукт має містити позначку "з ГМО";
- обов'язки операторів ринку з доведення цієї інформації до інших операторів ринку та до споживачів.

Також Закон визначає, що харчові продукти, які відповідають вимогам законодавства, які діяли до введення в дію цього Закону, але не відповідають вимогам цього Закону, можуть вироблятися та вводиться в обіг протягом трьох років після введення в дію цього Закону.

Держпродспоживслужба визначається органом, який буде контролювати виконання операторами ринку вимог до інформації про харчові продукти.

Передбачається відповідальність операторів ринку харчових продуктів за порушення норм Закону у

вигляді штрафів розміром від 5 до 40 мінімальних заробітних плат.

Норми Закону не поширюються на харчові продукти, призначені для особистого споживання.

Продовження мораторію на продаж сільськогосподарських земель

Закон України «Про внесення змін до розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України щодо продовження заборони відчуження сільськогосподарських земель» № 2666-VIII від 20.12.2018. Закон підписано 04.02.2019 Президентом України та набирає чинності 07.02.2019.

Даним Законом продовжується строк дії мораторію на продаж земель сільськогосподарського (с/г) призначення до 01.01.2020.

Одночасно Кабінет Міністрів України уповноважується розробити і внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про обіг земель с/г призначення до 01.03.2019.

Звільнення першого заступника Міністра аграрної політики та продовольства України

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про звільнення Мартинюка М.П. з посади першого заступника Міністра аграрної політики та продовольства України» № 41-р від 06.02.2019.

Розпорядженням звільняється Мартинюк М.П. з посади першого заступника Міністра аграрної політики та продовольства України 7 лютого 2019 р. згідно з поданою заявою.

Призначення т.в.о. Міністра аграрної політики та продовольства України

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про тимчасове покладення виконання обов'язків Міністра аграрної політики та продовольства України на Трофімцеву О.В.» № 43-р від 06.02.2019.

Згідно з розпорядженням, тимчасово з 08.02.2019, виконання обов'язків Міністра аграрної політики та продовольства України покладається на заступника Міністра аграрної політики та продовольства України з питань європейської інтеграції Трофімцеву О.В.

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у лютому 2019 року

Альтернативи щодо мораторію на продаж сільськогосподарських земель

Проект Закону «Про внесення змін до розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України щодо мораторію на відчуження земель сільськогосподарського призначення» № 10001 від 05.02.2019, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Королевська Н.Ю., Солод Ю.В. (партія «Опозиційний блок»)).

Законопроектом пропонується заборонити купівлю-продаж земель с/г призначення до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель с/г призначення.

Проект Закону «Про внесення змін до розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України щодо заборони відчуження сільськогосподарських земель до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення» № 10001-1 від 07.02.2019, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Вілкул О.Ю., Колесніков Д.В. та ін. (партія «Опозиційний блок»)).

Законопроектом пропонується заборонити купівлю-продаж земель с/г призначення до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель с/г призначення.

Разом з цим, запроваджується можливість викупу державою в особі уповноваженого Кабінетом Міністрів України органу земельних ділянок с/г призначення у власників за їхнім зверненням за ринковою вартістю, визначеною з урахуванням цін у державах ЄС відповідно до затвердженої Кабінетом Міністрів України методики.

Окрім того, Кабінету Міністрів України доручається:

- забезпечити до 01.01.2023 проведення інвентаризації с/г земель усіх форм власності та внесення отриманих відомостей до Державного земельного кадастру;

- розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проекти законів про порядок викупу державою с/г земель, про стимулювання розвитку сімейних фермерських господарств та підтримку фермерської діяльності.

Регулювання хутового виробництва

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення правового регулювання хутового виробництва в Україні» № 10019 від 07.02.2019, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Помазанов А.В., Кривошея Г.Г. та ін. (партії «Народний фронт», «Батьківщина», «Блок Петра Порошенка», «Опозиційний блок», «Об'єднання Самопоміч», «Відродження», позафракційні)).

Головною метою законопроекту є встановлення з 01.01.2025 заборони на здійснення підприємницької діяльності з розведення, вирощування та утримання хутових тварин. До 01.01.2025 пропонується негайне введення ліцензування виробництва хутра.

Окрім того, законопроект вдосконалює положення, які регулюють, до введення заборони, здійснення підприємницької діяльності з розведення, вирощування, утримання хутових тварин з метою виробництва хутра. Зокрема, встановлюються норми щодо умов утримання тварин та уточнюється визначення поняття «хутові тварини».

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правового регулювання виробництва хутра в Україні» № 10019-1 від 20.02.2019, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Бакуменко О.Б., Івченко В.Є. та ін. (партії «Блок Петра Порошенка», «Батьківщина»)).

Метою прийняття даного альтернативного законопроекту є вдосконалення правового врегулювання виробництва хутра та приведення законодавства України у сфері хутового виробництва у відповідність з європейським законодавством.

При цьому, в законопроекті наводиться обов'язковий перелік вимог, які мають бути встановлені. Це вимоги щодо:

- простору (огорож, приміщень, кліток), обладнання і технологій, необхідних для утримання хутових тварин;

- забезпечення належного харчування та благополуччя хутових тварин;
- забезпечення гігієни, захисту здоров'я та ветеринарного обслуговування хутових тварин;
- транспортування та забою хутових тварин;
- проведення наукових досліджень щодо хутових тварин.

Також пропонується зменшити кількість хутових звірів (з 2 тис. до 1 тис.), за наявності якої ферми, на яких вони утримуються, повинні будуть проходити оцінку впливу на довкілля.

Законопроект передбачає доручити Кабінету Міністрів України розробити та затвердити Державну програму з розвитку виробництва хутра, посилити адміністративну та ввести кримінальну відповідальність за правопорушення, пов'язані з діяльністю щодо виробництва хутра.

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правового регулювання утримання та розведення сільськогосподарських тварин в Україні» № 10019-2 від 21.02.2019, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Ревега О.В., Балицький Є.В. та ін. (партії «Блок Петра Порошенка», «Опозиційний блок», «Об'єднання Самопоміч»)).

Серед основних положень законопроекту:

- встановлення Мінагрополітики мінімальних вимог до утримання с/г тварин;
- запровадження режиму ліцензування хутового виробництва;
- необхідність здійснення оцінки впливу на довкілля для потужностей, призначених для вирощування хутових тварин із чисельністю від 1 тисячі тварин;
- посилення адміністративної та введення кримінальної відповідальності за порушення правил утримання тварин тощо.

Обмеження державної підтримки «в одні руки»

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» (щодо обмеження розміру державної підтримки протягом одного бюджетного року)» № 10026 від 08.02.2019, знаходиться на

розгляді у комітетах (ініціатор – Поляков М.А. (партія «Народний фронт»)).

Законопроектом встановлюється, що сума державної підтримки протягом одного бюджетного року не може перевищувати 150 млн. гривень одному товаровиробнику та пов'язаним з ним особам за будь-якою з програм державної підтримки.

Відновлення відшкодування ПДВ при експорті олійних

Проект Закону «Про внесення змін до розділу XX Податкового кодексу України щодо питань оподаткування податком на додану вартість операцій з деякими видами сільськогосподарської продукції» № 10027 від 08.02.2019, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Поляков М.А. (партія «Народний фронт»)).

Даним законопроектом пропонується повністю скасувати 63-й пункт Податкового кодексу про припинення оподаткування експортерів сої, насіння ріпаку або свиріпи та, відповідно, відновити відшкодування ПДВ фермерам.

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо деяких питань оподаткування податком на додану вартість операцій вивезення за межі митної території України олійних культур» № 10027-1 від 25.02.2019, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Мірошніченко І.В., Козаченко Л.П. та ін. (партії «Самопоміч», «Блок Петра Порошенка», «Воля народу», «Батьківщина»)).

Законопроектом пропонується змінити кінцевий термін тимчасового звільнення від ПДВ операцій з експорту соєвих бобів на 01.09.2019 (наразі до 31.12.2021), а також виключити з Податкового кодексу пункт про звільнення від ПДВ операцій з експорту насіння ріпаку або свиріпи.

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо питань оподаткування податком на додану вартість операцій з деякими видами сільськогосподарської продукції» № 10027-2 від 25.02.2019, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Горват Р.І., Бакуменко О.Б. та ін. (партії «Блок Петра Порошенка», «Відродження»,

«Народний фронт», «Радикальна партія Олега Ляшка», позафракційний)).

Положеннями даного законопроекту узгоджуються норми Податкового кодексу України щодо визначення поняття «сільськогосподарський товаровиробник» для цілей оподаткування податком на додану вартість операцій з деякими видами с/г продукції.

Підтримка розвитку бджільництва в Україні

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту бджільництва» № 10052 від 14.02.2019, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Козаченко Л.П., Кодола О.М. та ін. (партії «Блок Петра Порошенка», «Народний фронт», «Опозиційний блок», «Радикальна партія Олега Ляшка», «Батьківщина», «Об'єднання Самопоміч»)).

Законопроектом передбачена низка заходів, направлена на розвиток та захист бджільництва в Україні. Зокрема, пропонується:

- доповнити Кримінальний кодекс України новою статтею під назвою «Потрава бджіл», якою пропонується встановити санкції за порушення, що призвели до потрави (загибелі) бджолиних сімей та заподіяли шкоду пасічнику. Здійснення правопорушень, в залежності від виду та тяжкості (в т.ч. порушення правил застосування засобів захисту рослин чи агрохімікатів), карається штрафом від 3000 до 10000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (51 000 грн. – 85 000 грн.) або позбавленням волі до п'яти років. У статті уточнюється визначення поняття «істотна шкода, яка заподіяна пасічнику».
- доповнити закони України «Про захист рослин» та «Про пестициди і агрохімікати» нормами щодо визначення часового інтервалу для проведення обробітки ентомофільних рослин у період поза льоту бджіл з 21 до 5 години доби;
- розширити повноваження органів місцевого самоврядування щодо вжиття необхідних заходів з метою сприяння захисту і розвитку бджільництва;
- закріпити у Законі України «Про бджільництво» – визначення поняття «пасіка», «перевезення (кочівля) пасік»,

- можливість реєстрації пасіки за місцем фактичного її знаходження,
- безоплатне ветеринарно-санітарне обслуговування,
- державну підтримку у вигляді дотацій, які надаються пасічникам щомісячно у розмірі 50% від загальної суми вказаних витрат, які є документально підтвердженими,
- введення нового модернізованого механізму інформування про небезпечні, стихійні гідрометеорологічні явища та про роботи по захисту ентомофільних рослин, що становлять загрозу бджолам (відправлення попереджувальних SMS-повідомлень тощо).

Окрім того, Законопроектом передбачається введення статті до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження санкцій за роздрібну торгівлю ветеринарними препаратами поза закладами ветеринарної медицини та за реалізацію ветеринарних препаратів після закінчення терміну їхньої державної реєстрації (від 500 до 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).

Збільшення фінансування вітчизняної науки

Проект Закону «Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» (щодо підвищення державної підтримки Національної академії наук України та національних галузевих академій наук)» № 10068 від 19.02.2019, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Вілкул О.Ю., Колесніков Д.В. та ін. (партія «Опозиційний блок»)).

Законопроектом пропонується збільшити фінансування Національної академії наук та національних галузевих академій наук за рахунок зменшення видатків Міністерства внутрішніх справ України. В тому числі, передбачається збільшення фінансування Національної академії аграрних наук України на 655 581,1 тис. грн. (бл. 656 млн).

Лісове господарство

Правове врегулювання ринку необробленої деревини

Проект Закону «Про ринок необробленої деревини та прав на її заготівлю» № 10092 від 26.02.2019, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Розенблат Б.С. (позафракційний)).

Даним законопроектом впроваджується новий механізм заготівлі і продажу необробленої деревини при збереженні основного виду діяльності лісогосподарських підприємств. Законопроект також врегулює особливості вчинення права власності на необроблену деревину, похідних прав та реалізації деревини на Єдиній Деревинній Біржі, створення та функціонування якої закріплюється окремим розділом законопроекту.

Автор, редакція та контакти:

Марія Ярошко, Симан Юрк

Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)

Героїв Оборони 10, оф.10, 03680 Київ

Тел. +38066/ 5981440

info@apd-ukraine.de

www.apd-ukraine.de

В публікації «Огляд аграрного законодавства в Україні» розглядаються закони та нормативно-правові акти Верховної Ради <http://portal.rada.gov.ua/>, які мають вагомe значення для сталого розвитку аграрного сектору (тобто, суттєво впливають на сільське господарство та харчову промисловість).

Інформація з даного огляду не може розглядатися як юридична консультація.

Їх можна розподілити наступним чином:

- «Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності протягом періоду, який аналізується» означає: закони, які прийняті Верховною Радою та підписані Президентом, навіть якщо вони набудуть чинності пізніше; Постанови Кабінету Міністрів України.
- «Законопроекти, які мають важливе значення і знаходяться в законотворчому процесі протягом періоду, який аналізується»: наприклад, прийняті Верховною Радою у першому читанні або ті, що опрацьовуються в комітетах, однак, поки не прийняті.
- «Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді протягом періоду, який аналізується» означає: законопроекти, зареєстровані у Верховній Раді або передані на розгляд в комітети.